Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om bæredygtige og modstandsdygtige vandinfrastrukturer og distributionsnet

(Initiativudtalelse)

(2023/C 349/14)

Ordfører: **Thomas KATTNIG**

Vedtaget på plenarforsamlingen	25.1.2023
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
	Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	26.6.2023
Vedtaget på plenarforsamlingen	13.7.2023
Plenarforsamling nr.	580
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	199/10/17

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU er overbevist om, at det i lyset af klimakrisen og den dermed forbundne knaphed på vandressourcer er nødvendigt at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at mindske vandtabet, sikre en retfærdig fordeling af vandressourcerne og fremme en bæredygtig vandforvaltning. Levering af rent drikkevand til en overkommelig pris til borgerne skal altid have førsteprioritet i forbindelse med vandforsyning og -anvendelse, navnlig i tilfælde af vandknaphed, og bør have forrang frem for vandforbrug i industrien, turismen og landbruget. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at anvende en rettighedsbaseret tilgang til alle vandpolitikker og til at bekæmpe vandfattigdom og dermed også tilpasse sig den europæiske søjle for sociale rettigheder. EØSU foreslår at fremme en fælles tilgang til forståelse af vandfattigdom på EU-niveau og fastlægge en vidtrækkende definition af vandfattigdom, samtidig med at den enkelte medlemsstat har mulighed for at fastlægge sin egen definition i forhold til konteksten i overensstemmelse med den europæiske definition.

1.2. EØSU mener, at vandforsyning er et offentligt gode, da den fokuserer på gode og prismæssigt overkommelige tjenester af høj kvalitet. Udfordringerne som følge af klimakrisen og de nødvendige investeringer i vandinfrastruktur medfører betydelige omkostninger. EØSU bemærker, at der er forskel på offentlig og privat vandforvaltning, da der findes gode og dårlige eksempler hos begge. På grund af sit fokus på profit kan den private forvaltning have svært ved at opfylde det grundlæggende krav om, at tjenesten skal være universel, dvs. komme 100 % af befolkningen til gode. EØSU mener, at den offentlige vandforvaltning trods de strenge finansielle lofter og bureaukratiske begrænsninger bedre er i stand til at sikre universel adgang til vand og kloaksystemer til en overkommelig pris og med passende kvalitetsstandarder og genopretning og beskyttelse af økosystemer og med henblik på at sikre de nødvendige investeringer i infrastruktur. EØSU anbefaler endnu en gang ([1]) at anvende »den gyldne regel« for investeringer i offentlig infrastruktur for at sikre produktiviteten og det sociale og økologiske grundlag for de kommende generationers trivsel.

([1]) Se f.eks. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — REPowerEU-planen (COM(2022) 230 final) og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) 2021/1060, forordning (EU) 2021/2115, direktiv 2003/87/EF og afgørelse (EU) 2015/1814 (COM(2022) 231 final — 2022/0164(COD)) (EUT C 486 af 21.12.2022, s. 185), Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om offentlige investeringer i energiinfrastruktur som en del af løsningen på klimaproblemerne (initiativudtalelse) (EUT C 486 af 21.12.2022, s. 67) og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om en strategisk vision for energiomstilling med henblik på at muliggøre EU's strategiske autonomi (initiativudtalelse) (EUT C 75 af 28.2.2023, s. 102), osv.

1.3. Vand er afgørende for livet, et fælles gode og en menneskeret, som anerkendt i det første vellykkede europæiske borgerinitiativ om »Right2Water«, som udløste revisionen af drikkevandsdirektivet, der blev vedtaget af EU i 2020, herunder en særlig artikel om adgang til vand. I den forbindelse anbefaler EØSU, at EU vedtager og styrker en lovgivningsramme for vandkoncessionsaftaler for at sikre adgang til vand og kloaksystemer til en overkommelig pris og med passende kvalitetsstandarder og genopretning og beskyttelse af økosystemer og med henblik på at sikre de nødvendige investeringer i infrastruktur. De undtagelser for vand og spildevand, der er fastsat i direktiv 2014/23/EU ([2]) som følge af det vellykkede europæiske borgerinitiativ om »Right2Water«, skal opretholdes fremover. EØSU modsætter sig også enhver liberaliseringsforpligtelse i vand- og spildevandssektoren, navnlig i lyset af klimakrisen.

1.4. Midt i en stadig dårligere fordeling af vandressourcerne påpeger EØSU, at økonomiske aktiviteter, navnlig vandintensive landbrug og industrier, bør organiseres på en måde, der reducerer vandforbruget og forbedrer genanvendelsen af vand. Dette vil også kræve nationale og EU-baserede krav og -henstillinger for bedre at kunne regulere vandforbruget og muliggøre en mere effektiv økonomisk støtte til vandinfrastruktur. EØSU opfordrer EU-institutionerne til at begynde at prioritere vandspørgsmålet og udvikle en »blå EU-pagt«.

1.5. EØSU er fast besluttet på at styrke princippet om, at forureneren betaler, ved at bekæmpe forurenende stoffer ved kilden frem for at fjerne dem fra spildevand ved hjælp af »end-of-pipe«-løsninger. Udledningen af forurenende stoffer i vandområder og grundvand skal reduceres permanent for at sikre, at drikkevandsforsyningen, spildevandsbortskaffelsen og rensningstjenesterne forbliver økonomisk overkommelige. Det er et vigtigt skridt, og EØSU støtter at der foretages målrettede forbedringer af spildevandsbehandlingen, samtidig med at den knyttes tæt sammen med en ordning baseret på producentansvar, som foreslået af Kommissionen i det omarbejdede direktiv om rensning af byspildevand, selv om det er nødvendigt at sikre, at producentansvarsorganisationer kontrolleres af det offentlige, og at alle investeringer i spildevandsrensningsanlæg foretages uafhængigt og upåvirket af producentorganisationer.

1.6. EØSU henleder opmærksomheden på de store udfordringer, som kommunerne står over for med hensyn til udvikling og vedligeholdelse af grundvandsforekomster. For at løse disse problemer bør det tværkommunale samarbejde videreudvikles og fremmes betydeligt. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at udvide det juridiske råderum, navnlig hvad angår lovgivningen om offentlige indkøb.

1.7. De investeringer i vand- og spildevandsforvaltning, der er nødvendige for at skabe en bæredygtig, konkurrencedygtig og retfærdig »blå omstilling«, skal målrettes mod at sikre optimale miljømæssige og økonomiske cost-benefit-forhold, navnlig med fokus på sårbare befolkningsgrupper. Forskning og innovation samt oplysningskampagner for industrien, landbruget og husholdningerne er også afgørende for at fremme vandbesparende økonomier og adfærd.

1.8. EØSU understreger tabet af biodiversitet som følge af klimakrisen, som forværres yderligere af foranstaltninger såsom recirkulering af alt for varmt vand i floderne. Disse mangler skal tages i betragtning i den fremtidige udformning af vores vandinfrastruktur for at sikre, at der så vidt muligt tages hånd om disse problemer i stedet for at gøre dem større. Samtidig skal der træffes omfattende foranstaltninger for at nå 1,5 °C-målet inden 2050.

1.9. EØSU foreslår, at Kommissionen lancerer en europæisk offentlig høring, som ved at vurdere vandbehovet i Europa vil danne grundlag for de kommende interventioner under den europæiske blå pagt.

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).

2. **Baggrund**

2.1. Vand er et livsvigtigt aktiv og afgørende for mennesker, naturen og økonomiens og samfundets funktion. Den overvejende del af vand anvendes i landbruget (70 %), efterfulgt af industrien (22 %) og husholdningerne (8 %). Samtidig beløber de gennemsnitlige årlige udgifter til vand og sanitet i hele EU sig til 100 mia. EUR. Dette beløb forventes at stige til ca. 250 mia. EUR for at overholde EU's regler om spildevandsrensning og drikkevandsforsyning ([3]).

2.2. For at have tilstrækkeligt med vand i fremtiden vil det være nødvendigt at forbedre vandinfrastrukturen og øge lagringskapaciteten. Dette forudsætter en bred vifte af foranstaltninger, lige fra opsamling af regnvand i cisterner og konstruktion af reservoirer og lukkede cirkulære rørledninger til reduktion af de befæstede arealer for at øge jordens lagringskapacitet. I tilfælde af oversvømmelse af forskellige typer vandstrømme er det nødvendigt at forsøge at lede og lagre det overskydende vand i kontrollerede cisterner. Der bør sørges for periodisk bufferkapacitet langs vandstrømmene, således at det overskydende vand med tiden kan flyde ud, så man undgår spidsbelastning af overskydende vand. Det er nødvendigt på forhånd at sikre beredskabet over for sådanne situationer med infrastrukturinvesteringer.

2.3. FN's Generalforsamling anerkendte udtrykkeligt i 2010 ([4]) menneskers ret til vand og sanitet som en særskilt rettighed. Der er et presserende behov for de første skridt i retning af at gennemføre denne rettighed, der er fastsat i direktiv (EU) 2020/2184 ([5]) og som et forslag fra Kommissionen i forbindelse med omarbejdningen af direktiv 91/271/EØF ([6]). Medlemsstaterne forpligter sig dermed til senest i 2030 at forbedre adgangen til rent drikkevand og sanitet til en overkommelig pris for alle i EU. Ifølge Kommissionens data ([7]) har omkring 10 millioner mennesker i EU i øjeblikket ikke adgang til sanitære faciliteter. Medlemsstaterne er nødt til at tage tilstrækkeligt hensyn til dette i gennemførelsesprocessen. Initiativet vedrørende den blå pagt har til formål at uddybe disse bestræbelser yderligere.

2.4. Klimakrisen har allerede meget store konsekvenser for forvaltningen af de globale vandressourcer. En af konsekvenserne er stigningen i vandstanden i havene, som øger vandindtrængningen i kystområderne. Samtidig fører det til faldende flod- og grundvandsniveauer i mange regioner. Dette forværrer fødevareknapheden, da der ikke er noget andet alternativ end at bruge ferskvand ved dyrkning af en række fødevarer ([8]).

2.5. Klimakrisen nedbringer de eksisterende vandressourcer og fører til tørke, fordampning ([9]), opvarmning af havene og ødelæggelse af levesteder, hvilket påvirker hele økosystemet.

2.6. Vandforsyning er livsvigtig for borgerne og er en del af vores kritiske infrastruktur. For at transportere drikkevand til borgerne er der normalt behov for energi til at drive vandpumperne. Leverandører af drikkevand benytter allerede redundante systemer og egne energicyklusser for hele tiden at kunne forsyne mennesker med drikkevand i tilfælde af strømafbrydelser.

2.7. I de senere år har mange EU-lande gennemgået en genkommunaliseringsproces inden for vand- og spildevandstjenester. Især de negative erfaringer med privatiseringen af tjenesteydelser har fået byer og kommuner til at bringe de offentlige tjenester tilbage i det offentlige ejerskab. De bivirkninger, man har set, har ofte omfattet lavere investeringer i

([3]) https://www.aquapublica.eu/sites/default/files/article/file/20230310_Joint%20statement_EPR%20scheme.pdf.
([4]) https://www.un.org/Depts/german/gv-64/band3/ar64292.pdf.
([5]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 af 16. december 2020 om kvaliteten af drikkevand (EUT L 435 af 23.12.2020, s. 1).
([6]) Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand (EUT L 135 af 30.5.1991, s. 40).
([7]) Nye EU-regler om rensning af byspildevand (europa.eu).
([8]) https://wires.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/wat2.1633.
([9]) Europe's next crisis: Water — POLITICO.

infrastruktur, dårligere arbejdsvilkår, højere omkostninger for forbrugerne og tab af kontrol og knowhow ([10]) https://www.epsu.org/search?f%5B0%5D=policies%3A56 ([11]).

2.8. Vand er i høj grad et politisk og socialt spørgsmål, der kræver en langsigtet tilgang, der er uforenelig med valgcyklusser og kræver en stor indsats fra de offentlige beslutningstagere med hensyn til investerings-, drifts- og vedligeholdelsesomkostninger. For at borgerne fuldt ud kan udøve demokratisk kontrol, er det nødvendigt at sikre, at de kender vandkredsløbet og prisen herfor.

3. **Generelle bemærkninger**

Vands samfundsmæssige dimension

3.1. Vand er en livsvigtig, men stadig mere knap ressource som følge af klimakrisen. EØSU opfordrer derfor til en blå EU-pagt for at øge bevidstheden om denne vigtige ressource. EØSU anbefaler, at man kortlægger status for vandinfrastrukturen og tilgængeligheden af vand i hver enkelt medlemsstat for at få ajourførte oplysninger om den eksisterende vandinfrastrukturs tilstand og identificere presserende investeringsbehov.

3.2. EØSU understreger, at vand ikke er en vare som en hvilken som helst anden, men snarere er en arv, der skal beskyttes og værnes om ([12]). EØSU er af den opfattelse, at universel adgang for befolkningen til drikkevand og sanitet af høj kvalitet til overkommelige priser bør behandles som et offentligt gode og ikke blot som en råvare under fuld overholdelse af artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26, der er knyttet som bilag til TEU og TEUF. I den forbindelse anbefaler EØSU, at EU vedtager og styrker en lovgivningsramme for vandkoncessionsaftaler for at sikre universel adgang til vand og kloaksystemer til en overkommelig pris og med passende kvalitetsstandarder og genopretning og beskyttelse af økosystemer og med henblik på at sikre de nødvendige investeringer i infrastruktur. De undtagelser for vand og spildevand, der er fastsat i direktiv 2014/23/EU om tildeling af koncessionskontrakter, og som blev indrømmet som følge af det vellykkede europæiske borgerinitiativ om »Right2Water« ([13]), skal også opretholdes i fremtiden under fuld overholdelse af artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26, der er knyttet som bilag til TEU og TEUF. I lyset af klimakrisen er EØSU stærk modstander af enhver liberaliseringsforpligtelse i den følsomme vand- og spildevandssektor og opfordrer i stedet til at styrke offentlige tjenesteydelser af almen interesse i og uden for vandsektoren.

3.3. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at anvende en rettighedsbaseret tilgang til alle vandpolitikker og til at bekæmpe vandfattigdom og dermed også tilpasse sig den europæiske søjle for sociale rettigheder. EØSU foreslår at fremme en fælles tilgang til forståelse af vandfattigdom på EU-niveau og fastlægge en vidtrækkende definition af vandfattigdom, samtidig med at den enkelte medlemsstat har mulighed for at fastlægge sin egen definition i forhold til konteksten i overensstemmelse med den europæiske definition. Der bør stilles offentlige midler til rådighed til infrastrukturudvikling med særligt fokus på ressourcefattige boligejere og socialt ugunstigt stillede by- og landområder med behov for infrastrukturrenovering.

3.4. EØSU understreger, at en »retfærdig omstilling« ikke kun er et spørgsmål om finansiering. Det drejer sig også om målsætningen om at skabe anstændigt arbejde, kvalitetsjob og social sikkerhed samt at bevare EU-virksomhedernes konkurrenceevne og forudsætter særlige tiltag på alle niveauer, navnlig det regionale niveau.

3.5. Flere og flere EU-regioner konfronteres med vandmangel ([14]). Dette understreger behovet for at udvikle en robust vandinfrastruktur, navnlig med hensyn til lagringskapacitet. I tilfælde af eventuel vandmangel skal vandforsyningen til mennesker og deres grundlæggende fysiske behov sikres og prioriteres højere end vandforbrug til industri, turisme og

([10]) Getzner, Köhler, Krisch, Plank (2018) — Final report (long version): Vergleich europäischer Systeme der Wasserversorgung und Abwasserentsorgung [Sammenligning af europæiske vandforsynings- og sanitetssystemer]. I: Informationen zur Umweltpolitik, 197. https://emedien.arbeiterkammer.at/viewer/ppnresolver?id=AC15177626.
. Takket være genkommunalisering kan byer og kommuner genvinde såvel råderummet til at handle politisk som den demokratiske kontrol med og indflydelse på vandforsyningen

([11]) .

([12]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EUT L 327 af 22.12.2000, s. 1), betragtning 1.

([13]) https://right2water.eu/.

([14]) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133025.

landbrug. Det er op til medlemsstaterne at garantere dette. Dette er nødvendigt for at forebygge konflikter om vand, som vi allerede ser i andre dele af verden. Det gør en europæisk blå pagt bydende nødvendig, bl.a. for at skabe større opmærksomhed om tilgængeligheden til og distributionen af vand i fremtiden samt for at styrke forskning og innovation.

Vandkvalitet og -rensning

3.6. EØSU opfordrer til en bedre gennemførelse af forsigtighedsprincippet og princippet om, at forureneren betaler, for at forbedre vandkvaliteten og lægge omkostningerne over på forurenerne snarere end forbrugerne. Grundvandet bør være af drikkevandskvalitet for at undgå behovet for dyr og energiintensiv drikkevandsrensning.

3.7. Det er navnlig aktiviteter i landbruget, fødevaresektoren og industrien, der bidrager til diffus forurening fra nitrater og pesticider med det resultat, at grundvandet ofte ikke opnår en god kemisk tilstand. Lovgivningen på områder som landbrug (f.eks. den fælles landbrugspolitik), industri og kemi (f.eks. pesticidforordningen) skal derfor udformes på en sådan måde, at vandøkosystemerne ikke påvirkes negativt.

Vandforbrug og spildevand

3.8. EØSU henleder opmærksomheden på de store udfordringer, som kommunerne står over for med hensyn til udvikling og vedligeholdelse af grundvandsforekomster. For at løse disse problemer bør det tværkommunale samarbejde videreudvikles og lettes væsentligt med henblik på at forbedre vandforsyningens og spildevandsbortskaffelses- og spildevandsbehandlingstjenesternes ydeevne samt udviklingen og vedligeholdelsen af vandforekomster og på at sikre disse forsyningspligtydelsers levedygtighed på lang sigt i landdistrikterne. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at give større juridisk råderum, navnlig hvad angår udbudslovgivningen.

3.9. Kommissionen anslår de samlede omkostninger til omarbejdningen af direktivet om rensning af byspildevand til over 3,8 mia. EUR om året. De fleste af disse omkostninger vil skulle afholdes af husholdningerne ([15]), hvilket yderligere vil øge udgifterne til sanitet, hvilket igen vil være særlig alvorligt for de økonomisk mest sårbare grupper i samfundet. EØSU opfordrer derfor til, at de deraf følgende omkostninger og fordele fordeles på en sådan måde, at de ikke pålægger husholdningerne en uforholdsmæssig stor byrde.

3.10. EØSU mener, at vandtab som følge af lækage i nettene, som i nogle EU-lande beløber sig til over 20 % ([16]), samt vandspild inden for landbrug, industri, byggeri og turisme skal reduceres betydeligt. Disse sektorer kan bidrage til løsningen ved at intensivere forskning og innovation vedrørende vandeffektiv praksis og ved at anvende eksisterende viden (f.eks. ved hjælp af drypvanding, dyrkning af vandbesparende afgrøder, styrkelse af den cirkulære økonomi, tilpasning af fødevareproduktionen til lokale forhold osv.) mere hensigtsmæssigt.

3.11. Oplyste borgere sparer mere på vandet i husholdningerne. EØSU bifalder derfor de udvidede krav til drikkevandsleverandører og spildevandsoperatører om at give husholdningerne oplysninger i henhold til EU-lovgivningen.

Vandveje

3.12. Klimakrisen har betydelige følger for vandtransportruterne på verdensplan. Navnlig har lave vandstande i floder, ændringer i nedbørsmønstre, flere ekstreme vejrforhold og stigende vandstand i havene en indvirkning på transporten af gods og passagerer.

3.13. Farvandsdybden er faldende, og havne- og sluseinfrastrukturen skal tilpasses de nye omstændigheder. Det medfører højere omkostninger og længere ventetider for skibe, hvilket bremser godstransporten.

([15]) Fordeling ifølge konsekvensanalyse: 51 % af husstandene, 22 % af de offentlige udgifter og 27 % af industrien.
([16]) https://emedien.arbeiterkammer.at/viewer/ppnresolver?id=AC15249737.

3.14. Det er nødvendigt at træffe foranstaltninger for at tilpasse infrastrukturen i havne og sluser og forbedre planlægningen af sejlkanaler og -ruter, så søtransporten kan foregå sikkert og effektivt i fremtiden.

3.15. EØSU mener, at udviklingen og en bedre sammenkobling af vandveje i EU er af afgørende betydning. Som nævnt i udtalelsen TEN/764 ([17]) bør intermodalitet også tages i betragtning i denne forbindelse.

Energi

3.16. Situationen på energimarkederne i august 2022 viste, at der på grund af klimakrisen ikke findes nogen 100 % pålidelig energikilde. Vi kan eksempelvis observere konsekvenserne af tørke på produktionen af vandkraft og kerneenergi.

3.17. EØSU bifalder bestræbelserne på at anvende vandkraft til at producere og lagre elektricitet fra vedvarende energikilder, men bemærker, at vandmangel som følge af klimakrisen vil påvirke produktionen og lagringen af elektricitet negativt på lang sigt. Dette reducerer produktionen, hvilket også kan skade elnettet. Udvidelsen af vedvarende energikilder bør fortsat fremmes hurtigt, navnlig i sol- og vindsektoren, for at kompensere for potentielle mangler fra vandkraftværker.

3.18. EØSU bemærker, at elektrificeringen af transport også kan bidrage til at øge vandforbruget, eftersom de elektrolytter, der anvendes til at fremstille batterier, kræver en betydelig mængde vand. Etableringen af batterifabrikker kræver derfor omhyggelig planlægning.

3.19. EØSU bemærker, at vedvarende energikilder generelt kræver mindre vand end udvinding og forarbejdning af traditionelle fossile brændstoffer. Dog findes der én vedvarende energikilde med et betydeligt vandforbrug, nemlig biobrændstoffer. Kunstvanding og forarbejdning af afgrøder til produktion af biobrændstoffer kræver en stor mængde vand, der skal leveres ved hjælp af vandinfrastruktur og distributionsnet.

3.20. EØSU påpeger, at kernekraftproduktion kræver store mængder vand til køleformål. Klimakrisen øger temperaturerne og reducerer samtidig vandstanden i floderne. Efterhånden som temperaturerne stiger, er kernekraftværker nødt til at reducere deres produktion på grund af vandknaphed. Derudover øger udledning af for varmt kølevand iltindholdet i floder, hvilket har en negativ indvirkning på vandøkologi og biodiversitet ([18]).

4. **Særlige bemærkninger**

4.1. EØSU kritiserer den manglende sammenhæng mellem EU's vandpolitik og andre EU-politikker og opfordrer Kommissionen til at gennemføre forbedringer for at undgå modstridende politikker og målsætninger.

4.2. EØSU glæder sig over Kommissionens beslutning i forbindelse med omarbejdningen af drikkevandsdirektivet om at minimere tabet af vand fra vandledninger ([19]). EØSU henleder opmærksomheden på det presserende behov for hurtige foranstaltninger og offentlige og private investeringer i vandinfrastruktur for at undgå vandtab og sikre den centrale vandinfrastrukturs modstandsdygtighed og bæredygtighed på lang sigt. Når der forekommer vandlækager, skal de behandles som en nødsituation. I sådanne tilfælde er ekspertpersonale og udstyr afgørende for straks at standse lækagerne.

4.3. Hvad angår finansieringen af infrastrukturprojekter har strenge økonomiske regler tidligere gang på gang vist sig at være den største hindring, som de offentlige myndigheder står over for. Målet må derfor være at undtage projekter i tilknytning til EU's grønne pagt, energiuafhængighed samt den digitale sektor fra alle de regler, som forhindrer denne type offentlige investeringer. I tråd med tidligere udtalelser ([20]) anbefaler EØSU derfor, at den »gyldne regel« anvendes på offentlige investeringer.

([17]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet, ændring af forordning (EU) 2021/1153 og forordning (EU) nr. 913/2010 og ophævelse af forordning (EU) nr. 1315/2013 (COM(2022) 384 final/2 — 2021/0420 (COD)) (EUT C 75 af 28.2.2023, s. 190).

([18]) https://www.dw.com/de/wie-k%C3%BChlen-hei%C3%9Fe-l%C3%A4nder-ihre-kernkraftwerke/a-49758541.

([19]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020L2184.

([20]) Se fodnote 1.

4.4. EØSU støtter den foreslåede revision af direktiv 2006/118/EF ([21]) og direktiv 2008/105/EF ([22]) og indførelsen af grænseværdier for PFC og mikroplast. En særberetning fra Den Europæiske Revisionsret fremhæver den inkonsekvente anvendelse i vandsektoren af princippet om, at forureneren betaler, på trods af betydelige drifts- og investeringsomkostninger ([23]).

4.5. EØSU påpeger, at der for at opretholde og udvikle bæredygtige og modstandsdygtige vandinfrastruktur og distributionsnet er behov for kvalificeret arbejdskraft og frem for alt specialiserede arbejdstagere, og at der er behov for en hensigtsmæssig videnforvaltning, dvs. strategiske og operationelle aktiviteter, der optimerer udnyttelsen af viden. EØSU opfordrer til, at der etableres de nødvendige strukturer og arbejdsvilkår for at undgå flaskehalse på dette område og sikre, at der er tilstrækkeligt specialiseret personale til rådighed til at gennemføre de nødvendige foranstaltninger.

4.6. EØSU bemærker, at den igangværende digitaliseringsproces i vandsektoren også øger risiciene inden for datasikkerhed og databeskyttelse. Det er vigtigt at sikre, at de indsamlede data behandles i overensstemmelse med de strengeste databeskyttelsesregler. Samtidig skal cybersikkerhed også spille en central rolle i vandinfrastruktur og distributionsnet i betragtning af de stigende trusler fra cyberangreb på kritisk infrastruktur.

4.7. Der er i mange medlemsstater kun ringe eller ingen integration af virksomheder, der er involveret i produktion og distribution af drikkevand samt spildevandsforvaltning og vandrensning. EØSU mener, at det vil bidrage til at spare omkostninger og øge effektiviteten, hvis ledelsen og forvaltningen overlades til en enkelt offentlig organisation.

Bruxelles, den 13. juli 2023.

Oliver RÖPKE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([21]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse (EUT L 372 af 27.12.2006, s. 19).

([22]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/105/EF af 16. december 2008 om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken, om ændring og senere ophævelse af Rådets direktiv 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF (EUT L 348 af 24.12.2008, s. 84).

([23]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_12/SR_polluter_pays_principle_DA.pdf.